

sche waarden evenwichtig te ontwikkelen en daarmee duurzaam in stand te houden.

Het bestuur van de nieuwe Bosgroep zal in aanvang bestaan uit 9 leden. Deze zijn afkomstig van de huidige besturen van de drie en vertegenwoordigen zowel de verschillende regio's als eigenaarcategorieën die lid zijn van de Bosgroep (particulieren, natuurbeschermingsorganisaties en de bosbezittende overheden).

Er wordt uitgegaan van in totaal ongeveer 5 vaste personeelsleden.

Incidenteel kan extra personeel worden ingehuurd, indien daartoe de middelen beschikbaar zijn en de noodzaak aanwezig. Deze personeelsbezetting is ongeveer gelijk aan die van de huidige drie Bosgroepen samen.

De nieuwe Bosgroep gaat zich vestigen in de huidige vestiging van Salland-Twente in Dalfsen, op landgoed De Horte. Verder zullen de medewerkers met behulp van de moderne communicatiemiddelen als mobiele telefoon, fax en e-mail vanuit huis blijven werken.

Snel en accuraat

Fusies worden vaak afgedwongen door de omstandigheden zoals bijvoorbeeld bezuinigingen. Ook bij de fusie tussen de drie noordelijke Bosgroepen wordt natuurlijk getracht efficiencywinst te realiseren. Het belangrijkste motief voor de fusie is en blijft echter het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening aan de leden. Actuele onderwerpen als Programma Beheer, de rondhoutbank, het Overlevingsplan Bos en Natuur, geïntegreerd bosbeheer, vereisen in toenemende mate deskundigheid en snel en accuraat handelen bij de eigenaren en beheerders van bossen en natuurterreinen. Veel van deze mensen zijn hier individueel niet toe in staat vanwege de omvang hun terrein of vanwege de financiën. Samenwerking in Bosgroepen biedt de mogelijkheid hier een oplossing voor te vinden. Het personeel van de Bosgroepen kan hierbij gezien worden als het collectieve personeel van de leden.

Meer informatie over de Bosgroep Noord-Oost Nederland kan men krijgen bij H. Vernhout, tel. 0529-401715.

PROJECT STUDIEKRING GEÏNTEGREERD BOSBEHEER BOSGROEP NOORD-OOST NEDERLAND

H. Vernhout

De Bosgroep Salland-Twente (onlangs opgegaan in Bosgroep Noord-Oost Nederland) heeft met steun van de provincie Overijssel en het ministerie van LNV de laatste jaren enkele projecten met betrekking tot geïntegreerd bosbeheer uitgevoerd. Om te beginnen was er het project 'Voorbeeldbedrijven geïntegreerd bosbeheer' dat van 1993 t/m 1997 heeft gelopen. Daarnaast is er de subsidieregeling 'Functievergoeding particulier bos' die de Bosgroep nu sinds enige jaren uitvoert. Beide zijn een succes en het is verheugend te zien dat de beide initiatieven in andere provincies navolging hebben gekregen.

Geïntegreerd bosbeheer heeft zich duidelijk een vaste plaats in de Nederlandse bosbouw weten te veroveren. Toch is het voor de bosbouw, waar processen lang duren en de gevolgen van te maken keuzen vaak nog vele decennia doorspelen, nog een relatief nieuw begrip. Hierbij hoort dat er nog diverse praktische vragen zijn. Het project 'Voorbeeldbedrijven geïntegreerd bosbeheer' heeft een eerste belangrijke aanzet gegeven tot het oplossen van deze praktische vragen. Dit is echter niet voldoende. Het blijft de komende tijd van groot belang om de praktijkervaringen waar de bosbeheerder in het veld mee geconfronteerd wordt, onderling te kunnen bespreken.

De Bosgroep heeft daarom, mede na overleg met een aantal betrokken bos-eigenaren, gekozen voor het opzetten van een studiekring geïntegreerd bosbeheer. Ook dit project krijgt steun van de provincie Overijssel en de studiekring zal dan ook begin 2000 van start gaan.

De opzet van de studiekring is kort samengevat als volgt:

- De studiekring is in eerste instantie bedoeld voor de bedrijven van het project voorbeeldbedrijven, voor de eventueel in het kader van het landelijk netwerk op te starten nieuwe voorbeeldbedrijven én voor de bedrijven die op dit moment reeds een

Studiekring op excursie bij een van de deelnemende bosbedrijven. Foto: Hugo Vernhout

Foto: Hugo Vernhout

contract met de Bosgroep hebben afgesloten in het kader van het project 'Functievergoeding particulier bos'. In totaal gaat het op dit moment om circa 50 bedrijven in Overijssel. Afhankelijk van nieuwe projecten, het deelnamepercentage en dergelijke kunnen andere bedrijven zich aansluiten.

12

De komende 5 jaar zal 2 maal per jaar een (thematische) dagexcursie naar één of verschillende van de deelnemende bedrijven georganiseerd worden om ter plekke de in het veld gesignaleerde praktische problemen en oplossingen te bespreken. Van de excursies worden verslagen gemaakt die eventueel gebundeld verspreid kunnen worden onder deelnemers en niet-deelnemers. Indien de situatie dit vereist zal het inschakelen van externe deskundigheid gewenst zijn.

Om de drempel tot deelname zo laag mogelijk te houden worden de deelnamekosten tot een minimum beperkt. Dit is onder andere mogelijk door een provinciale subsidie. De deelnemers betalen als basisbedrag voor 5 jaar eenmalig f 100,-. Daarnaast zal per excursie een bedrag van f 15,- per deelnemer in rekening worden gebracht. Dit alles is inclusief excursiegids, verslagen, lunch etc.

Begin januari zullen in eerste instantie de eerder genoemde potentiële deelnemers persoonlijk worden aangeschreven. Afhankelijk van de animo onder deze groep is er echter ook ruimte voor andere Overijsselse bosbedrijven. Meer informatie kunt u krijgen bij de Bosgroep Noord-Oost Nederland, tel. 0529-401715.

BOEKBESPREKING

Atlas van de Drentse Flora

Een dikke pil, zo kun je de monumentale Atlas van de Drentse Flora wel noemen. Ettelijke kilo's zwaar en 798 pagina's dik. Aan dit boek heeft een groep mensen vele jaren lang met hart en ziel gewerkt. Op 19 november 1999 overhandigde de voorzitter van de Werkgroep Florakartering Drenthe het eerste exemplaar aan gedeputeerde Edelenbosch van de provincie Drenthe. In 1981 legde Ate Dijkstra samen met Staatsbosbeheerder Bert Takman de basis voor het boek. De provincie Drenthe was al in de jaren zeventig gestart met de kartering van de Drentse flora. Beide heren kwamen op het idee om deze gegevens aan te vullen en te publiceren in een heuse atlas. Daarvoor werd de Werkgroep Florakartering Drenthe opgericht. Tientallen vrijwilligers hebben gedurende 16 jaar een gigantische berg gegevens verzameld. Samen met de gegevens van Drentse milieukartering vormen deze de basis voor de atlas. Het boek presenteert de verspreiding van de planten in ecologische groepen. Zo staan alle soorten van bossen in het hoofdstuk 'Bosplanten'. Dat geldt ook voor bosranden en struwelen, heide en veen, enzovoorts. Het hoofdstuk bossen is weer onderver-

deeld in verschillende bostypen. Belangrijke Drentse bostypen zijn bijvoorbeeld 'natte bossen' met onder andere zwartblauwe rapunzel en stipelvaren. Ook het hoofdstuk 'Planten van bossen op droge, zure grond' bevat tal van typisch Drentse plantensoorten als fraai hertshooi, hulst, dalkruid en stekende wolfsklauw. Van de meeste soorten is, behalve een duidelijke verspreidingskaart op kilometerhokniveau, een helder stuk tekst opgenomen, waarin het wel en wee van de soort duidelijk naar voren komt. Ook ecologische relaties, zoals met vlinders, komen aan bod. Voor zover bekend zijn ook de lokale Drentse plantennamen door de auteurs verzameld en weergegeven. In een tabel wordt de zeldzaamheid van de soort weergegeven.

In zes aparte hoofdstukken vermelden de auteurs niet alleen de methodiek, verwerking en presentatie van de gegevens, maar besteden zij ruim aandacht aan de achtergronden van de Drentse flora. In hoofdstuk vier behandelen Eeuwe Dijk en Ate Dijkstra de abiotische karakteristiek van de provincie Drenthe. Hierin worden zaken behandeld als het barre Drentse klimaat, de bijzondere geologische opbouw en de voor veel plantensoorten essentiële waterhuishouding. In hoofdstuk 5 behandelt Eef Arnolds het Drents Floradistrict. Een behoorlijk aantal, vaak zeldzame, soorten zoals valkruid, dennenorthis en

Het dal van de Drentse A is uiterst belangrijk voor plantensoorten van de Rode Lijst. Foto: Hans Dekker.